

XIV. Kotitalouslautakunta.

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1936 seuraavan selonteon:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sähkötekniikko V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 148, saapuneiden 62.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvjista toimivat käsityöopettaja I. Grotenfelt ja talousopettaja L. Virki kotitalouskerholassa, Mäkelänkadun 45:ssä, ja talousopettaja M. Koivisto opetuskeittiössä, Helsinginkadun 26:ssa, sekä talousopettaja M. Helaakoski, joka elokuun 1 p:nä otettiin lautakunnan palvelukseen ja määrättiin toimimaan vastaavana opettajana opetuskeittiössä, Fredrikinkadun 16:ssa. Apuopettajina käsitöissä koko vuoden olivat rouva L. Lehtonen ja neiti A. Kautonen sekä syyskuun alusta rouva H. Löfgrén ja erikoiskursseilla rouva M. Olki sekä talousopetuksessa ajoittain K. Vöry, H. Sahrakorpi ja T. Lindroos. Tyttökerhojen ohjaajina olivat lastentarhanopettajat A. Planting, joka syyskuun 1 p:nä siirtyi toiseen toimeen, E. Latvala ja L. Mantere sekä neiti M. Wivolin. Laulua ja voimistelua ohjasivat rouva R. Hangasjärvi ja neiti T. Lehtonen.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan toimintakautena v. 1936 valmistui uusi opetuskeittiö Fredrikinkadun 16:ssa, jonka avajaisilaisuuteen huhtikuun 28 p:nä oli kutsuttu myös kaupungin viranomaisia ja sanomalehtien edustajia. Lautakunnan aikaisempi neuvonta- ja opetustoiminta tapahtui kahdessa huoneistossa, nimittäin Mäkelänkadun 45:ssä sijaitsevassa kotitalouskerholassa ja Helsinginkadun 26:ssa sijaitsevassa opetuskeittiössä. Jälkimmäisessä huoneistossa lautakunnalla oli sitä paitsi käytettäväänään Suomenkielisen työväenopiston käsityösali.

Talousopetuksessa järjestettiin yhteensä 70 kurssia, joihin osallistui kaikkiaan 893 oppilasta, kuten selviää alla olevasta yhdistelmästä. Kursseista mainittakoon erikoisesti Fredrikinkadun 16:ssa sijaitsevassa opetuskeittiössä kotiapulaisille järjestetyt suomen- ja ruotsinkieliset erikoiskurssit, jotka herättivät suurta huomiota sekä perheenemäntien että kotiapulaisten keskuudessa.

Opetusaine.	Kursseja.	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia.	Oppilaita.
Taludellinen ruoanlaitto	11	10	133
Monipuolinen »	5	10	63
Kevättruokien valmistus	5	5	52
Kasvisruokien »	4	5	41
Jouluruokien »	10	6	148

Opetusaine.	Kursseja.	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia.	Oppilaita.
Leikkele- ja eväsruekien laitto	4	5	49
Leipominen	23	5	319
Säilöönpano	4	5	46
Kerhotyöille talousopetusta	1	4	6
Kotiapulaisille »	3	12	36
Yhteensä	70	67	893

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöönpanossa ja kodinhoidossa annettiin eri keittiöissä yhteensä 52 kertaa osallistuen opetustilaisuuksiin n. 1,000 oppilasta.

K ä s i t y ö p e t u k s e s s a järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine.	Kursseja.	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia.	Oppilaita.
Käsityönneuvonta täysikasvaisille	21	16	886
» työille	2	20	80
Kaavapiirustus	4	5	39
Patjan valmistus	1	5	7
Peitteen »	2	5	11
Hatun »	4	5	55
Yhteensä	34	56	1,078

Kurssit henkisen työn tekijöille. Kaupunginhallituksen myönnettyä 71,300 markan suuruisen määrärahan kurssien järjestämiseksi työttömille henkisen työn tekijöille, järjestettiin edellä lueteltujen kurssien lisäksi tammikuun 29 p:n ja huhtikuun 8 p:n välisenä aikana 10 viikkoa kestävät kurssit ruoanlaitossa, kodinhoidossa ja käsitöissä osallistuen niille kaikkiaan 40 oppilasta.

Koti-iltoja järjestettiin kerran kuukaudessa kurssilaisille. Näissä koetettiin m.m. esitelmien avulla herättää harrastusta kodin- ja terveydenhoitoa koskeviin kysymyksiin. Koti-iltoja pidettiin 7 ja osallistui niihin n. 740 henkilöä.

Näyttelyt. Keväällä lautakunta osallistui Maataloustuottajain keskusliiton aloitteesta toimeenpantuun maitotaloustuotteiden mainosnäyttelyyn ja syksyllä järjestettiin Helsinginkadun 26:ssa olevaan opetuskeittiöön lautakunnan omia työmuotoja esittävä näyttely sekä näyttelyyn liittyvä esitelmäsarja, osallistuen mainittuihin tilaisuuksiin yhteensä n. 3,000 henkilöä.

Kerhotoiminta. Kurssitoiminnan ohella harrastettiin kerhotoytä sekä lasten, nuorten tyttöjen että äitien keskuudessa. Etenkin lasten ja tyttökerhojen toiminta oli vilkasta kuuluun 9 kerhoryhmään kaikkiaan 154 tyttöä. Nuorempia kerholaisia opastettiin erilaisissa askarteluissa ja laululeikeissä, kehittyneempiä käsitöissä ja taloustoimissa ollen heitä varten järjestetty myös erikoinen retkeilyryhmä. Kaikki ryhmät harrastivat sitä paitsi urheilua ja ulkoilmaleikkejä. Eri opetuskeittiöiden yhteydessä toimivat aikuisten kerhot kokoontuivat kerran viikossa opettajien johdolla. Näiden kerhojen ohjelmistoon kuuluivat kasvatuskysymykset, kodin- ja terveydenhoito, laulu, voimistelu ja retkeilyt. Juhlita mainittakoon äitienpäivä- ja joulujuhlat.

Kaupungin siirtolapuutarhojen jäsenkerhot kokoontuivat lautakunnan luvalla kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä.	Määräraha.		Todelliset menot.		Säästetty (+) tai ylitetty (-) määrä.	
	Markkaa ja penniä.					
Palkkiot	7,500	—	5,700	—	+ 1,800	—
Sääntöpalkkaiset virat	91,380	—	91,380	—	—	—
Tilapäistä työvoimaa	124,640	—	97,730	—	+ 26,910	—
Vuokra	79,200	—	77,100	—	+ 2,100	—
Lämpö	7,000	—	5,625	—	+ 1,375	—
Valaistus	4,000	—	3,887	50	+ 112	50
Siivoaminen	8,600	—	7,945	—	+ 655	—
Kaluston kunnossapito	2,000	—	1,983	70	+ 16	30
Painatus ja sidonta	1,000	—	—	—	+ 1,000	—
Tarverahat	9,000	—	8,985	75	+ 14	25
Tarveaineet havainto- ja käsityönope- tusta varten	43,000	—	58,105	20	— 15,105	20
Uuden opetuskeittiön perustamiskustan- nukset	178,150	—	169,482	60	+ 8,667	40
Yhteensä	555,470	—	527,924	75	+ 27,545	25

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrärahasta tuli talousopetuksen osalle 22,800 markkaa, käsityöopetuksen osalle 50,170 markkaa, kerhotyöhön 11,610 markkaa sekä esitelmiin ja siivoukseen 13,150 markkaa.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 48,217: 25 markkaa.